

Framtidas museum

ABM-konferansen 3. november 2009

Avrunding

Randi Ertesvåg, avdelingsdirektør, ABM-utvikling

I 2007 ratifiserte Norge UNESCOs *Convention for the Safeguarding of the intangible heritage*, eller konvensjonen for vern av den immaterielle kulturarven, som den har blitt hetende på norsk. Konvensjonen løfter fram ulike former for kunst- og kulturuttrykk og naturfenomener, som skal bevares, beskyttes og videreføres, det arbeides internasjonalt med tolkninger av konvensjonen, og det arbeides med registre og lister som vi kjenner det fra andre konvensjoner. Hvorfor løfter jeg denne konvensjonen fram her? Jo, fordi den har en tilnærming til kulturminnebegrepet og kulturarv som er ulik andre konvensjoner, og som går rett inn i det tilløpet til diskusjoner om "hvem bestemmer" og hvem har definisjonsmakt, som vi har sett de to dagene vi har vært samla her. Denne nye konvensjonen blir nemlig ofte definert som en "nedenfra- og opp"- konvensjon, der det er lokalsamfunnet, enkeltgrupper og enkeltindivider som har definisjonsmakt, som bestemmer. Hvordan skal denne "nedenfra- og opp"- tilnærmingen implementeres i Norge? Og hvilken betydning vil konvensjonen få for museene? Viktige diskusjoner å følge videre.

Kelvingrove museum i Glasgow i Skottland, som har kunst-, kultur- og naturhistoriske samlinger, arbeider med konvensjonens tenkning som grunnlag. De sier: Samlingene og museet tilhører Glasgows innbyggere, vi tar bare vare på museet for dem. Dette betyr alle innbyggerne i Glasgow, det betyr medvirkning fra innbyggerne i museets aktiviteter, og det betyr at museet som møteplass for byens befolkning er svært sentral. Besøktallene er enorme. Museet i Glasgow er viktig for Glasgow! Som statssekretær Lubna Jaffery Fjell sa, og som vi alle i denne salen liker å høre: Musea er viktige, og musea skal være viktige framover. Mange her har sagt hvorfor musea er viktige, og vi bare aner inngangen til de mange faglige debattene om utvikling av musea som må komme framover.

For oss som har vært rimelig nær utforminga av innholdet i stortingsmeldinga er det godt å høre, både fra Museumsforbundet, fra institusjonene og fra enkeltpersoner, at meldinga, som det blir sagt, er godkjent og mottas med takk. Forhåpentligvis er dette både fordi en kjenner igjen egne innspill til teksten, og forhåpentligvis fordi en er rimelig fornøyd med tekst som en selv ikke kom på. I alle fall: Denne meldinga vil være grunnlag for museumspolitikken i mange år framover, den bør vrenses og vris av institusjonene med sine styrer, av politikere, og av alle med interesser i museene, og brukes for det den er verdt.

ABM-utvikling sin rolle er gjort tydeligere og kraftigere i forhold til utviklinga av musea i Norge enn den rolla vi har hatt hittil, med helt spesielle og konkrete bestillinger til oss. Denne rolla skal vi fylle i nær dialog med musea. Vi ser derfor denne dagen som en viktig del av denne dialogen. Som "offensiv utviklingsaktør" skal ABM-utvikling samordne, analysere og utvikle, enten det gjelder

- program for kompetanseheving og organisasjonsutvikling
- felles planer og strategier for digitalisering

- plan for sikring og bevaring
- evaluering av museer og de faglige nettverkene

eller rolla som departementets faglige rådgiver.

Dette gir naturligvis store utfordringer for oss, mange og store oppgaver skisseres, mange fleire finnes og må gripes fatt i, det må tydelige prioriteringer til, og vi møter mange store forventninger, fra KKD og andre forvaltningsnivåer, fra museumssektoren, fra Museumsforbundet, fra mediene, og fra alle andre som har meninger om musea. Disse forventningene skal møtes, vi skal samarbeide med alle som har forventninger til oss, og ikke minst med museumssektoren sjøl. Derfor er dager som denne viktige for oss og for dere, vi ønsker oss innlegg og debatter som vi har hatt i dag, og takk til alle som har bidratt! Vi er sjøl i gang med interne runder på vår rolle og framtidige satsinger og prioriteringer, og trenger drahjelp.

I alle fall: Det ble sagt innledningsvis at målet med denne dagen var å holde meldinga varm, det har vi klart, det må vi fortsette med og gjøre innholdet i musea ennå viktigere enn i dag.

Takk for nå og vel hjem!